

Sınıf Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Öğrenmeye İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Dr. Okay DEMİR*

Milli Eğitim Bakanlığı, Malatya / Türkiye,
okay4425@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8033-3355

Dr. Mustafa DEMİR

Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Bayburt / Türkiye,
mustafademir82@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0159-8986

Öz

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve bu değişkenler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2019-2020 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde, Malatya ili merkez ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma verileri “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği” ile “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından deneyime açıklık düzeylerinin yüksek olduğu; değişime direnç, fikir önderliği ve risk alma düzeylerinin ise orta düzeyde olduğu ve genel itibarıyla “sorgulayıcı” kategorisi sınırları içerisinde kaldığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik özelliklerinin cinsiyet ve mezun olunan okul değişkenleri bakımından ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde farklılaşmadığı

* Sorumlu Yazar. Tel: +90 530 696 91 46 | Araştırma Makalesi.

Makale Tarih Bilgisi. Gönderim: 27.12.2020, Kabul: 19.07.2021, Erken Görünüm: 25.12.2021, Basım: Haziran, 2023.

ancak mesleki kıdem açısından ölçeğin bazı boyutlarında ve bazı öğretmen gruplarında farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye yönelik tutum puanlarının öğrenmeye yönelik çaba alt boyutu için orta, öğrenmeyi önemseme alt boyutu için yüksek ve öğrenmeden kaçınma alt boyutları için düşük düzeyde olduğu ortaya çıkmış; mezun olunan fakülte ve mesleki kıdem açısından anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Son olarak, sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ve öğrenmeye yönelik tutum puanları arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuş, bu doğrultuda çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel yenilikçilik; Öğrenme; Tutum; Öğretmen; Yenilikçilik özellikleri.

Examining the Relationship between Classroom Teachers' Individual Innovativeness Characteristics and Their Attitudes towards Learning

Abstract

In this study, classroom teachers' individual innovativeness characteristics and their attitudes towards learning were examined in terms of various variables and the relationship between these variables was examined. This research was designed in associational survey design. The sample of the study consists of 210 classroom teachers serving the central district of Malatya province in the first semester of the 2019-2020 academic years. In the study, two scales, namely "Individual Innovativeness Scale" and "Learning Attitude Scale" were used to collect data. As a result of the research, it was revealed that the classroom teachers' levels of openness to experience are high in terms of their individual innovativeness characteristics, their resistance to change, opinion-leading and risk-taking levels are moderate and generally within the boundaries of the "interrogative" category. It was determined that there was no statistically significant difference in the individual innovativeness characteristics of teachers in terms of gender and graduated school variables in all sub-dimensions of the scale, but there were statistically significant differences in some sub-dimensions of the scale and in some teacher groups in terms of professional seniority. It was found that classroom teachers' attitude scores towards learning were moderate for effort towards learning sub-dimension, high for caring for learning sub-dimension and low for learning avoidance sub-dimension. In addition, it was revealed that the classroom teachers' attitude scores towards learning differ significantly in terms of graduation faculty and professional seniority. Finally, it was found that there is a moderately positive and significant relationship between the classroom teachers' individual

innovativeness characteristics and their attitudes towards learning, and various suggestions were made in this direction.

Keywords: Individual innovativeness; Learning; Attitude; Teacher; Innovativeness characteristics.

Extended Summary

Purpose

Education is one of the institutions that affect and is affected by change all over the world and teachers are also an important part of this change (Akça and Şakar, 2017). In the context of individual innovativeness, it is extremely important for teachers to focus on research and learning activities and to improve themselves (Xu and Chen, 2010). In this context, many studies have been conducted; however, in the literature, there are quite a limited number of studies investigating the relationship between the individual innovativeness level of classroom teachers and their attitudes towards learning. The individual innovativeness characteristics and attitudes towards learning of classroom teachers who serve at the basic education level are considered very important for the development of their students. Because it is thought that teachers who have positive attitudes towards learning will be more open to the innovations they encounter in their lives. From this point of view, the research questions are:

1. What is the distribution of scores of the classroom teachers' attitude towards learning and individual innovativeness scale?
2. Do the attitudes towards learning and individual innovativeness of the classroom teachers differ in terms of gender, professional seniority and the faculty they graduated from?
3. Is there a significant relationship between the individual innovativeness characteristics of classroom teachers and their attitudes towards learning?

Method

In this study, associational survey design was used. The sample of the study consists of 210 classroom teachers, created with convenient sampling method, serving the central district of Malatya. In this regard, the research data were collected from 210 teachers using two scales, the "Individual Innovativeness Scale" and the "Learning Attitude Scale". Descriptive statistics were used to determine teachers' attitudes towards individual innovation and learning. Independent sample *t* Test was used to determine the difference of teachers' attitudes towards individual innovativeness and learning according to their

gender and the faculty they graduated from. One-way analysis of variance was used to determine the difference according to professional seniority. In addition, Pearson correlation analysis was used to reveal the relationships between teachers' individual innovativeness and attitude towards learning.

Results

As a result of the research, it was revealed that the classroom teachers' levels of openness to experience are high and their resistance to change, opinion-leading and risk taking levels are moderate in terms of individual innovativeness characteristics. In addition, it was found that the teachers participating in the study remained within the boundaries of the interrogator category. It was revealed that there was no statistically significant difference in all sub-dimensions of the scale in terms of individual innovativeness characteristics, gender and graduated faculty variables. In terms of professional seniority variable, it was found that the scores of classroom teachers obtained from the sub-dimension of resistance to change and opinion-leading differ significantly, and there was no significant difference in terms of openness to experience sub-dimension.

Discussion and Conclusion

Today, although knowledge management is a very important concept, one of the most important pillars of knowledge management represents the individual's "individual innovativeness ability" (Aulawi, Sudirman, Suryadi and Govindaraju, 2009). According to Shavinina and Seeratan (2003), individual innovativeness includes developmental, cognitive, intellectual and meta-cognitive dimensions and generally manifests as new ideas and achievements that people have put forward while performing activities in any field. Akçöltekin (2017) also states that individual innovativeness has dimensions such as taking risks against the new, adapting, accepting, tolerating, and being open to new experiences. When all these definitions regarding the concept of individual innovativeness are examined, it can be said that individual innovativeness is shaped around new ideas, practices and experiences. In this study, it has been found that teachers with higher professional seniority have higher level of individual innovativeness characteristics than teachers who are new to the profession. It was found that classroom teachers' attitude scores towards learning were at moderate for the effort towards learning sub-dimension, high for the caring for learning sub-dimension and low for the learning avoidance sub-dimension. In addition, it was found that classroom teachers' attitude scores towards learning were similar in all sub-dimensions of the scale in

terms of gender variable; education faculty graduates have a higher level of attitudes towards learning compared to other faculty graduates; it was found that the professional seniority of the teachers significantly affected the efforts towards learning and it was found that the higher the professional seniority of teachers, the more positive attitudes towards learning. Finally, it was found that there is a moderately positive and significant relationship between the classroom teachers' individual innovativeness characteristics and their attitude scores towards learning, and various suggestions were listed accordingly.

Giriş

Yeniliğe ve değişime karşı tepkilerin oluşturduğu yenilikçilik kavramı günümüzde sıkça kullanılan kavramlardan biridir. Yenilikçilik kavramı birçok alt boyuta ayrılmakta ve bu alt boyutların bir ayağını; bireyin yeni olan şeylere istekliliğini, onları benimsemesini ve kullanmasını içeren bireysel yenilikçilik oluşturmaktadır (Kılıçer, 2011).

Günümüzde bilgi yönetimi çok önemli bir kavram olmakla birlikte, bilgi yönetiminin en önemli ayaklarından birini bireyin sahip olduğu “bireysel yenilikçilik yeteneği” temsil etmektedir (Aulawi, Sudirman, Suryadi ve Govindaraju, 2009). Shavinina ve Seeratan’a (2003) göre bireysel yenilikçilik; yeniliğin gelişimsel, bilişsel, entelektüel ve meta bilişsel boyutlarını içermekte ve genel olarak insanların herhangi bir alanda etkinlikte bulunurken ortaya koymuş oldukları yeni fikirler ve başarılar olarak tezahür etmektedir. Akçöltekin (2017) de bireysel yenilikçiliğin; bireylerin yeni olana karşı risk alma, uyum sağlama ve yeniye ait tecrübelerle açık olma gibi boyutlara sahip olduğunu düşünmektedir. Bireysel yenilikçilik kavramına ilişkin tüm bu tanımlamalar incelendiğinde bireysel yenilikçiliğin yeni fikirler, uygulamalar ve tecrübeler etrafında şekillendiği söylenebilir. Rogers (2002) ise bireysel yenilikçiliği birey tarafından ortaya konulan bir fikir, uygulama veya bir proje olarak düşünmekte ve bir yeniliğin kabullenme durumunu belirleyen özellikleri göreliliği avantaj, uygunluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik olarak sıralamaktadır.

Tüm dünyada değişimi etkileyen ve değişimden etkilenen kurumlardan biri de eğitimidir ve öğretmenler de bu değişimin önemli bir parçasıdır (Akça ve Şakar, 2017). Bireysel yenilikçilik bağlamında özellikle öğretmenlerin araştırma ve öğrenme faaliyetlerine yönelmesi ve kendilerini geliştirmeleri son derece önemlidir (Xu ve Chen, 2010). Zira bireylerin gelişiminde hayati

bir rol oynayan öğretmenlerin yeniliklere ve öğrenmeye açık olmaları, öğrencilerin her yönüyle yetişmelerinde ve desteklenmelerinde vazgeçilmez olarak görünmektedir (Kılıç, 2015). Hızla değişen ve dönüşen dünya düzeninde bireysel yenilikçiliğin yanında; insanların sürekli öğrenmeye açık olmaları, kendilerini geliştirmeleri ve böylece öğrenmeye karşı olumlu tutumlar içinde olmaları da son derece önemli görünmektedir. Zira insanların bir konuya ilişkin yaklaşımları ve tutumları öğrenme ürünlerini de etkilemekte ve olumlu yaklaşımlar içerisinde olduklarında öğrenme durumları da gözle görülür bir biçimde artmaktadır (Kara, 2010; Özden, 2008). Bireylerin edindiği deneyimlerin başarıya dönüşmesinde olumlu tutum geliştirebilmenin değeri ortadadır (Adıgüzel ve ark., 2014). Bu kapsamda birçok araştırma yapılmıştır. Örneğin alan yazında öğretmen ve öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını (Alanoğlu, 2020; Bahadır, 2021; Tan-Şişman ve Gençkaya, 2021; Uyandıran ve Tarım, 2021); öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyleri (Adıgüzel ve ark., 2014; Akça ve Şakar, 2017; Özgür, 2013; Sarı ve Kartal, 2018; Yapıcı, 2016; Yavuz-Konokman, Yokuş ve Yanpar-Yelken, 2016; Yenice ve Alpaktunç, 2019; Yorulmaz, Çokçalışkan ve Çelik, 2018) ile ortaokul ve lise öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini inceleyen (Akçöltekin, 2017; Aslan ve Kesik, 2018; Gündüz, 2020; Kılıç, 2015; Kılıç ve Ayvaz-Tuncel, 2014; Korucu ve Olpak, 2015; Olpak, Arıcan ve Baltacı, 2018; Özgün, Orhan, Dönmez ve Kurt, 2015; Özbek, 2014; Saraç, 2019; Yılmaz-Öztürk ve Summak, 2014) oldukça fazla çalışma vardır ancak sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyi ile öğrenmeye ilişkin tutumları arasında ilişkiyi araştıran oldukça sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Temel eğitim düzeyinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ve öğrenmeye ilişkin tutumları, öğrencilerinin gelişimi için oldukça önemli görülmektedir. Zira öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahip öğretmenlerin hayatlarında karşılaştıkları yeniliklere daha açık olacağı düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özelliklerini belirlemek ve öğretmenlerin bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği ile bireysel yenilikçilik özellikleri ölçeği puan dağılımları nasıldır?
2. Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye yönelik tutum düzeyleri ve bireysel yenilikçilik özellikleri cinsiyet, kıdem yılı ve mezun olunan bölüm bakımından farklılaşmakta mıdır?

3. Sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemleri kapsamında tekil ve ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Tekil tarama tekniğinde sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerine yönelik görüşleri belirlenirken, ilişkisel taramada bu iki değişken arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini Malatya ili merkez ilkokullarında görev yapan, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle ulaşılan 210 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Tablo 1’de katılımcıların demografik bilgilerine yönelik veriler bulunmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	124	59
	Erkek	86	41
	Toplam	210	100
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	170	81
	Diğer	40	19
	Toplam	210	100
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	26	12.4
	6-10 Yıl	45	21.4
	11-15 Yıl	64	30.5
	16-20 Yıl	41	19.5
	21 Yıl ve Üstü	34	16.2
	Toplam	210	100

Tablo 1’deki öğretmenlerin demografik bilgileri incelendiğinde, araştırmaya dâhil edilen öğretmenlerden 124’ünün (%59) kadın ve 86’sının (%41) erkek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin 170’i (%81) eğitim fakültesi, 40’ı (%19) ise diğer fakültelerden mezundur. Mesleki kıdem bakımından öğretmenlerin 26’sının (%12.4) 1-5 yıl, 45’inin (%21.4) 6-10 yıl, 64’ünün (%30.5) 11-15 yıl, 41’inin (%19.5) 16-20 yıl ve 34’ünün (%16.2) 21 ve üstü yıl çalıştığı görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri 2019-2020 eğitim-öğretim yılının ilk döneminde toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak “Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ)”

ve “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. BYÖ; Kılıçer ve Oda-başı (2010) tarafından, 343 eğitim fakültesi öğrencisi örnekleminde, Türkçeye uyarlanan bir ölçektir. Uyarlama çalışmasında geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ve ölçeğin tamamına ilişkin güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.82$ olarak belirlenmiştir. Ölçek “Değişime Direnç”, “Fikir Önderliği”, “Deneyime Açıklık” ve “Risk Alma” boyutlarından oluşmaktadır. 5’li likert tipinde olan ölçek, “Kesinlikle katılıyorum (5)” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum (1)” seçeneğine doğru derecelendirilmiştir. Elde edilen toplam puanlara göre 80 puan ve üstü yenilikçi, 69 ve 80 puan arası öncü, 57 ve 68 puan arası sorgulayıcı, 46 ve 56 puan arası kuşkucu, 46 puan altı ise gelenekçi olarak sınıflandırılmıştır.

Araştırmada kullanılan ikinci ölçek ise “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (ÖİTÖ)”dir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çetin ve Çetin (2019) tarafından gerçekleştirilmiş ve 280 eğitim fakültesi öğrencisi örnekleminde ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.94 olarak belirlenmiştir. 5’li likert tarzında derecelendirilen ölçek skalası “Tamamen Katılıyorum” seçeneğinden “Hiç Katılmıyorum” seçeneğine doğru sıralanmıştır. Ölçekte yer alan faktörler sırasıyla “öğrenmeye yönelik çaba, öğrenmeyi önemseme ve öğrenmekten kaçınma” olarak isimlendirilmiştir.

Ölçekler alt boyutları dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Yapılan ön uygulama sonucunda BYÖ güvenilirlik katsayısı 0,863; ÖİTÖ güvenilirlik katsayısı ise 0.729 olarak belirlenmiştir.

Veri Toplanması ve Analizi

Her iki ölçek aracılığıyla toplanan verilerin normallik durumunu belirlemek amacıyla öncelikle basıklık ve çarpıklık katsayılarına bakılmıştır. Her iki ölçek için basıklık ve çarpıklık değerleri (Bireysel Yenilikçilik Ölçeği için basıklık: -.192 ve .394, çarpıklık: -.436 ve .593; Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği için basıklık: -.642 ve .484, çarpıklık: -.202 ve .383)+/- 1 aralığında olduğundan verilerin normal dağıldığı kabul edilmiştir (Büyüköztürk, 2012). Öğretmenlerin değişkenlere ilişkin tutum düzeylerini belirlemek için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Katılımcıların bireysel yenilikçilik ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeylerinin cinsiyetlerine ve mezun oldukları yükseköğretim kurumuna göre değişme durumlarını belirlemek için bağımsız örneklem *t* Testi; mesleki kıdemlerine göre farklılaşma durumlarını belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik ve öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri arasındaki ilişkileri ortaya koymak için

Pearson Korelasyon Analizine başvurulmuştur.

Bulgular

Bulgulara ilişkin bilgiler araştırma problemleri doğrultusunda sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği ile Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeği Puan Dağılımları

Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği ile bireysel yenilikçilik özellikleri ölçeğinden aldıkları puanların dağılımına yönelik olarak katılımcılardan toplanan veriler doğrultusunda yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği ile Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeğinden Alınan Puanlara Yönelik Betimsel İstatistikler

Ölçek	Boyutlar	$\bar{x}$	Düzyey	ss
Öğrenmeye Yönelik Tutum	ÖYÇ	3.25	Kısmen katılıyorum	1.24
	ÖÖ	3.66	Katılıyorum.	1.48
	ÖK	2.27	Katılmıyorum	1.35
Bireysel Yenilikçilik	DD	3.00	Ortadayım	0.62
	FÖ	3.06	Ortadayım	0.75
	DA	3.79	Katılıyorum	0.61
	RA	3.39	Ortadayım	0.80

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya dâhil edilen sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanların boyut bazında ortalamaları; Öğrenmeye Yönelik Çaba (ÖYÇ) alt boyutu için $\bar{x}=3.25$, Öğrenmeyi Önemsene (ÖÖ) alt boyutu için $\bar{x}=3.66$ ve Öğrenmeden Kaçınma (ÖK) alt boyutu için $\bar{x}=2.27$ olarak bulunmuştur. Belirlenen puan aralıkları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğine verdikleri cevapların Öğrenmeye Yönelik Çaba (ÖYÇ) alt boyutu için *kısmen katılıyorum*, Öğrenmeyi Önemsene (ÖÖ) alt boyutu için *katılıyorum*, Öğrenmeden Kaçınma (ÖK) alt boyutları için *katılmıyorum* düzeyinde olduğu ortaya çıkmıştır.

Ayrıca araştırmaya dâhil edilen sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ölçeğinden aldıkları puanların boyut bazında ortalamaları; Değişime Direnç (DD) alt boyutu için $\bar{x}=3.00$, Fikir Önderliği (FÖ) alt boyutu için $\bar{x}=3.06$, Deneyime Açıklık (DA) alt boyutu için $\bar{x}=3.79$ ve Risk Alma (RA) alt boyutu için $\bar{x}=3.39$ olarak bulunmuştur. Belirlenen puan aralıkları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri ölçe-

ğine verdikleri cevapların Deneyime Açıklık alt boyutu için katılıyorum düzeyinde olduğu, Değişime Direnç (DD), Fikir Önderliği (FÖ) ve Risk Alma (RA) alt boyutları için ise ortadayım düzeyinde olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin her bir madde için verdikleri ortalamalar göz önünde bulundurulduğunda, sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri puanı $[42+(2.96+3.30+3.84+3.73+3.63+3.25+2.85+2.61+3.99+3.49+4.05+3.29)-(3.13+2.70+3.30+2.08+2.54+2.94+3.61+3.72)]=58.97$ olarak bulunmuştur. Buradan hareketle bireysel yenilikçilik ölçeği kategorilerine göre araştırmaya katılan öğretmenlerin, sorgulayıcı kategorisi sınırları içerisinde kaldığı bulunmuştur. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından betimsel dağılımları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Kategorileri Betimsel İstatistikleri

Kategoriler	f	%
Yenilikçi	12	5.7
Öncü	97	46.2
Sorgulayıcı	101	18.1
Toplam	210	100

Tablo 3'te araştırmaya katılan öğretmenlerin %5.7'sinin yenilikçi, %46.2'sinin öncü ve %18.1'inin sorgulayıcı oldukları görülmüştür.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenmeye Yönelik Tutum Düzeyleri ve Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Cinsiyet, Kıdem Yılı ve Mezun Olunan Bölüm Bakımından Farklılaşmakta mıdır?

Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği ve bireysel yenilikçilik özellikleri ölçeği puanlarının cinsiyet ve mezun olunan okul açısından farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla elde edilen veriler üzerinden *t* Testi yapılmış, öğretmenlerin mesleki kıdemleri bakımından alınan puanlarda farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla da ANOVA Testi uygulanmıştır. Yapılan testler sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilen tablolarda yer almaktadır.

Cinsiyet

“Sınıf öğretmenlerinin Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği” ve “Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeği” puanlarının cinsiyete ve mezun olunan okula göre *t* Testi bulguları Tablo 4 ve Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin ÖİTÖ ve BYÖ Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre *t* Testi Sonuçları

Ölçek	Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	Sd	t	p
Öğrenmeye Yönelik Tutum	ÖYÇ	E	86	2.74	.47	208	-.429	.669
		K	124	2.77	.47			
Bireysel Yenilikçilik Özellikleri	ÖÖ	E	86	2.44	1.10	208	.194	.847
		K	124	2.41	1.03			
	ÖK	E	86	2.26	1.50	208	-.061	.952
		K	124	2.27	1.25			
	DD	E	86	3.05	.56	208	.839	.402
		K	124	2.97	.67			
FÖ	E	86	3.12	.69	208	1.01	.314	
		K	124	3.01				.79
	DA	E	86	3.76	.59	208	-.589	.556
		K	124	3.81	.62			
	RA	E	86	3.38	.78	208	-.014	.989
		K	124	3.39	.82			

Tablo 4'te "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği"nden elde edilen bulgular incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti değişkenine göre ölçeğin bütün alt boyutları açısından anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür [ÖYÇ ($t=0.686$; $p>.05$); ÖÖ ($t=0.686$; $p>.05$); ÖK ($t=0.686$; $p>.05$)]. Bu doğrultuda erkek ve kadın öğretmenlerin, öğrenmeye yönelik tutumları bakımından benzer düzeylerde oldukları söylenebilir. Ayrıca "Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeği"nden elde edilen bulgular incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre ölçeğin bütün alt boyutları açısından anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. [DD ($t=0.839$; $p>.05$); FÖ ($t=1.010$; $p>.05$); DA ($t=-0.589$; $p>.05$); ($t=-0.014$; $p>.05$)]. Bu doğrultuda erkek ve kadın öğretmenlerin, bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından benzer düzeylerde oldukları söylenebilir.

Mezun Olunan Okul

Tablo 5 görüleceği üzere sınıf öğretmenlerinin "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği" puanlarının öğrenmeye yönelik çaba alt boyutu için öğretmenlerin *mezun olduğu okul* değişkenine göre anlamlı bir farka rastlanmıştır ($t=2.486$; $p<.05$). Bu doğrultuda aritmetik ortalamalar incelendiğinde, öğretmenlerin Öğrenmeye Yönelik Çaba boyutundan aldıkları puanlar ile ilgili olarak eğitim fakültesi mezunlarının ($\bar{x}=2.79$) diğer fakülte mezunlarına ($\bar{x}=2.59$) göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrenmeyi Önemseme alt boyutu için de öğretmenlerin mezun olduğu okul değişkenine göre benzer bir şekilde anlamlı düzeyde bir farka rastlanmıştır ($t=2.196$; $p<.05$). Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, öğretmenlerin "Öğrenmeyi

Önemseme” boyutundan aldıkları puanlar ile ilgili olarak eğitim fakültesi mezunlarının ($\bar{x}=2.50$) diğer fakülte mezunlarına ($\bar{x}=2.09$) göre daha yüksek bir değere sahip olduğu görülmüştür. Öğrenmeden Kaçınma alt boyutu için de öğretmenlerin mezun olduğu okul değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farkın olduğu görülmüştür ($t=2.516$; $p<.05$). Bu doğrultuda grupların aritmetik ortalamaları incelendiğinde, öğretmenlerin Öğrenmeden Kaçınma boyutundan aldıkları puanlar ile ilgili olarak eğitim fakültesi mezunlarının ($\bar{x}=2.38$) diğer fakülte mezunlarına ($\bar{x}=1.79$) göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Buradan hareketle eğitim fakültesi mezunlarının diğer fakülte mezunlarına göre öğrenmeye yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği ve Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Puanlarının Mezun Olunan Okul Türüne Göre t Testi Sonuçları

Ölçek	Boyutlar	Okul T.	N	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Öğrenmeye Yönelik Tutum	ÖYÇ	Eğitim F.	170	2.79	.49	208	2.486	.014*
		Diğer	40	2.59	.31			
	ÖÖ	Eğitim F.	170	2.50	1.07	208	2.196	.029*
		Diğer	40	2.09	.94			
	ÖK	Eğitim F.	170	2.38	1.38	208	2.516	.013*
		Diğer	40	1.79	1.13			
Bireysel Yenilikçilik Özellikleri	DD	Eğitim F.	86	3.05	.56	208	.839	.402
		Diğer	124	2.97	.67			
	FÖ	Eğitim F.	86	3.12	.69	208	1.01	.314
		Diğer	124	3.01	.79			
	DA	Eğitim F.	86	3.76	.59	208	-.589	.556
		Diğer	124	3.81	.62			
	RA	Eğitim F.	86	3.38	.78	208	-.014	.989
		Diğer	124	3.39	.82			

Ayrıca sınıf öğretmenlerinin “Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeği” puanlarının Değişime Direnç (DD) alt boyutu için öğretmenlerin mezun olduğu okul değişkenine göre anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=2.486$; $p>.05$). Değişime Direnç alt boyutu için eğitim fakültesi mezunlarının ortalamalarının $\bar{x}=2.98$, diğer fakülte mezunlarının ise ortalamalarının $\bar{x}=3.11$ olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre öğretmenlerin mezun oldukları okulun değişime direnç bakımından bir fark oluşturmadığı ortaya çıkmıştır. Fikir Önderliği (FÖ) alt boyutu için de öğretmenlerin mezun olduğu okul değişkenine göre benzer bir şekilde anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0.417$; $p>.05$). Fikir Önderliği alt boyutu için eğitim fakültesi mezunlarının ortala-

malarının $\bar{x}=3.07$, diğer fakülte mezunlarının ise ortalamalarının $\bar{x}=3.02$ olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre öğretmenlerin mezun oldukları okulun fikir önderliği bakımından bir fark oluşturmadığı ortaya çıkmıştır. Deneyime Açıklık (DA) alt boyutu için de öğretmenlerin *mezun olduğu okul* değişkenine göre yine anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=-0.739$; $p>.05$). Deneyime Açıklık alt boyutu için eğitim fakültesi mezunlarının ortalamalarının $\bar{x}=3.77$, diğer fakülte mezunlarının ise ortalamalarının $\bar{x}=3.85$ olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre öğretmenlerin mezun oldukları okulun deneyime açıklık bakımından bir fark oluşturmadığı ortaya çıkmıştır. Fikir Önderliği (FÖ) alt boyutu için de öğretmenlerin *mezun olduğu okul* değişkenine göre benzer bir şekilde anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0.417$; $p>.05$). Fikir Önderliği alt boyutu için eğitim fakültesi mezunlarının ortalamalarının $\bar{x}=3.07$, diğer fakülte mezunlarının ise ortalamalarının $\bar{x}=3.02$ olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre öğretmenlerin mezun oldukları okulun fikir önderliği bakımından bir fark oluşturmadığı ortaya çıkmıştır. Risk Alma (RA) alt boyutu için de öğretmenlerin mezun olduğu okul değişkenine göre anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0.417$; $p>.05$). Risk Alma alt boyutu için eğitim fakültesi mezunlarının ortalamalarının $\bar{x}=3.40$, diğer fakülte mezunlarının ise ortalamalarının $\bar{x}=3.35$ olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre öğretmenlerin mezun oldukları okulun risk alma bakımından bir fark oluşturmadığı ortaya çıkmıştır.

Mesleki Kıdem

Öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği puanlarının kıdem yılına göre dağılımına ilişkin betimleyici istatistiksel bulgular ve öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların kıdem yılına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Anova sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların Öğrenmeye Yönelik Çaba alt boyutundan aldıkları puanların anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir ($F=3.389$, $p<.05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılmış olan Gabriel Testi sonucunda 20 yıl üstünde kıdem yılına sahip sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=2.98$), 11-15 yıl ($\bar{x}=2.65$) ve 6-10 yıl ($\bar{x}=2.67$) hizmet yılına sahip sınıf öğretmenlerine göre öğrenmeye yönelik çaba puanlarının daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin Öğrenmeyi Önemseme alt boyutundan aldıkları puanların da mesleki kıdem yılına göre anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir ($F=3.074$, $p<.05$). Farkın kaynağını belirlemek için yapılmış olan Gabriel Testi sonucunda 20 yıl üstünde kıdem yılına sahip sınıf

öğretmenlerinin ($\bar{x}=2.83$), 11-15 yıl ($\bar{x}=2.29$) ve 6-10 yıl ($\bar{x}=2.12$) kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre Öğrenmeyi Öneme puanlarının daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Kıdem Yılına Göre Varyans Analizi Sonuçları

Boyut	Kıdem (Yıl)	N	$\bar{x}$	Ss	VK	KT	sd	KO	F	p	AF
ÖYÇ	1-5	26	2.81	0.47	Gruplar arası	2.904	4	0.726	3.389	0.010	20 ⁺ /11-15 yıl
	6-10	45	2.67	0.40	Gruplar içi	43.918	205	0.214			20 ⁺ /6-10 yıl
	11-15	64	2.65	0.49	Toplam	46.822	209				
	16-20	41	2.80	0.47							
	20 ⁺	34	2.98	0.44							
ÖÖ	1-5	26	2.58	1.12	Gruplar arası	12.298	4	3.074	2.811	0.027	20 ⁺ /6-10 yıl
	6-10	45	2.12	0.69	Gruplar içi	224.246	205	1.094			
	11-15	64	2.29	1.02	Toplam	236.543	209				
	16-20	41	2.54	1.25							
	20 ⁺	34	2.83	1.12							
ÖK	1-5	26	2.47	1.55	Gruplar arası	27.170	4	6.792	3.883	0.005	20 ⁺ /11-15 yıl
	6-10	45	2.01	0.73	Gruplar içi	358.606	205	1.749			20 ⁺ /6-10 yıl
	11-15	64	1.91	1.28	Toplam	385.775	209				
	16-20	41	2.46	1.57							
	20 ⁺	34	2.89	1.46							

* $p < .05$

Sınıf öğretmenlerinin Öğrenmeden Kaçınma alt boyutundan aldıkları puanların da mesleki kıdem yılına göre farklılaştığı görülmektedir ($F=6.792$, $p < .05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılmış olan Gabriel Testi sonucunda 20 yıl üstünde kıdem yılına sahip sınıf öğretmenlerinin ($\bar{x}=2.89$), 11-15 yıl ($\bar{x}=1.91$) ve 6-10 yıl ($\bar{x}=2.01$) hizmet yılına sahip sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Buradan hareketle 20 yıl üstü öğretmenlerin öğrenmeye yönelik tutumlarının diğer kıdeme sahip öğretmenlere göre Öğrenmeden Kaçınma puanlarının daha olumlu düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 7’de yer alan veriler incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin Değişime Direnç alt boyutundan aldıkları puanların mesleki kıdem yılına göre dik-kate değer bir biçimde farklılaştığı görülmektedir ($F=2.825$, $p < .05$). Farkın kaynağını belirlemek için yapılmış olan Gabriel Testi sonucunda 6-10 yıl ($\bar{x}=3.16$) kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin, 16-20 yıl ($\bar{x}=2.76$) kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre Değişime Direnç puanlarının daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin Fikir Önderliği alt boyutundan aldıkları puanların da mesleki kıdem yılına göre anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir ($F=1.584$, $p < .05$). Farkın kaynağını belirlemek için yapılmış olan Dunnet C Testi sonucunda 1-5 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin

($\bar{x}$ =3.25), 6-10 yıl ($\bar{x}$ =2.75) kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre Fikir Önderliği puanlarının daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeği Puanlarının Kıdem Yılına Göre Analiz Sonuçları

Boyut	Kıdem (Yıl)	N	$\bar{x}$	ss	VK	KT	sd	KO	F	P	AF
DD	1-5	26	3.15	0.49	Gruplar arası	2.90	4	1.082	2.825	0.026	6-10 yıl/ 16-20 yıl
	6-10	45	3.16	0.64	Gruplar içi	43.91	205	0.383			
	11-15	64	2.96	0.66	Toplam	46.82	209				
	16-20	41	2.76	0.74							
	20+	34	3.07	0.36							
FÖ	1-5	26	3.25	0.61	Gruplar arası	12.29	4	1.584	2.868	0.024	1-5 yıl/ 6-10 yıl
	6-10	45	2.75	0.70	Gruplar içi	224.24	205	0.552			
	11-15	64	3.07	0.67	Toplam	236.54	209				
	16-20	41	3.18	0.99							
	20+	34	3.17	0.64							
DA	1-5	26	3.68	0.52	Gruplar arası	27.17	4	0.392	1.085	0.365	
	6-10	45	3.75	0.70	Gruplar içi	358.60	186.37	0.373			
	11-15	64	3.75	0.58	Toplam	385.77					
	16-20	41	3.95	0.63							
	20+	34	3.78	0.54							
RA	1-5	26	3.29	0.91	Gruplar arası		4	0.545	0.803	0.525	
	6-10	45	3.37	0.80	Gruplar içi		160.58	0.653			
	11-15	64	3.53	0.77	Toplam						
	16-20	41	3.26	0.79							
	20+	34	3.38	0.80							

* $p < .05$

Sınıf öğretmenlerinin Deneyime Açıklık alt boyutundan aldıkları puanların ($F=1.085$, $p > .05$) ve Risk Alma alt boyutundan aldıkları puanların ($F=0.803$, $p > .05$) ise mesleki kıdem yılına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Buradan hareketle farklı kıdem yılına sahip öğretmenlerin Deneyime Açıklık ve Risk Alma boyutları açısından benzer özellikler gösterdiğini söylemek mümkündür.

Sınıf Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Öğrenmeye Yönelik Tutumları Arasında Anlamlı Bir İlişki Var mıdır?

Katılımcıların bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye yönelik tutumları arasında ilişkinin var olup olmadığı ile ilgili olarak Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucu elde edilen sonuçlar Tablo 8'de verilmiştir. Tablo incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri Ölçeği ve Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği puanları arasında orta düzeyde (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2015) pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r=.541$, $p < .05$). Bu doğrultuda sınıf öğretmenlerinin, bireysel yenilikçilik özellikleri puanı arttıkça öğrenmeye yönelik tutum puanlarının da orta düzeyde arttığı söylenebilir.

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Öğrenmeye Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

		BYÖ	ÖYT
BYÖ	Pearson Correlation	1	.541
	<i>p</i>		.012*
	N	210	210
ÖYT	Pearson Correlation	.541	1
	<i>p</i>	.012*	
	N	210	210

Tartışma

Gelişen ve hızlı bir şekilde değişen günümüz dünyasında insan hayatında ve hayat kalitesinde teknoloji büyük bir önem arz etmektedir. Bu değişim insanların teknolojiye daha uyumlu olması gerekliliğini de ortaya çıkarmıştır. Bu bakımdan yeniliğe ve değişime karşı açık olan toplumların kültür ve refah seviyeleri açısından daha yüksek düzeylere çıkması kaçınılmazdır (Gürbüzürk, Demir, Karadağ ve Demir, 2015). Bireylerin yeniye olan isteği, yeniyi özümsemesi ve yeri geldiğinde onu kullanması bireysel yenilikçilik olarak ifade edilirken (Kılıçer, 2011); Shavinina ve Seeratan (2003) bireysel yenilikçiliği; yeniliğin gelişimsel, bilişsel, entelektüel ve meta bilişsel boyutlarını içermesi ve insanların herhangi bir alanla ilgili çalışmalarında ortaya koymuş oldukları yeni fikirler ve başarılar olarak ifade etmiştir. Değişim ve dönüşümün önemli bir faktörü olan eğitim sürecinde öğretmenlerin yeni teknolojiler kullanması ve yeniliğe açık olması, sürecin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi bakımından oldukça önemli hâle gelmiştir (Zgheib ve Dabbagh, 2013). Dolayısıyla öğretmenlerin bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından kendi profesyonel gelişimlerini sağlayacak faaliyetlere katılmaları, yeniliklere açık olmaları (Xu ve Chen, 2010), öğrencilerin de bu becerileri kazanmalarında ve kullanmalarında onlara destek olabilecektir (Kılıç, 2015).

Sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özelliklerini belirlemek ve öğretmenlerin bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından deneyime açıklık düzeylerinin yüksek olduğu; değişime direnç, fikir önderliği ve risk alma düzeylerinin ise orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumda öğretmenlerin yeniliklere açık olduğunu, yeri geldiğinde risk aldıklarını ve fikirselsel olarak önderlik yapabildiklerini söylemek mümkün olmakla beraber bazı durumlarda değişime karşı direnç gösterdikleri de görülmektedir. Bu sonuca paralel olarak

Kösterelioğlu ve Demir (2014) de araştırmalarında öğretmenlerin yenilik arayışında ve yeniliğe açık olduklarını, diğer bireylere göre önde olduklarını ve zorluklar karşısında yılmadıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında araştırmaya katılan öğretmenlerin, sorgulayıcı kategorisi sınırları içerisinde kaldığı ortaya çıkmıştır. Benzer bir şekilde öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelendiği çalışmalarda da öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından sorgulayıcı düzeyde oldukları belirlenmiştir (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014; Aslan ve Kesik, 2018; Bitkin, 2012; Çoklar ve Özbek, 2017; İncik ve Yelken, 2011). Ayrıca sınıf öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özelliklerinin cinsiyet ve mezun olunan okul değişkenleri bakımından ölçeğin tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde farklılaşmadığı dolayısıyla bu değişkenler açısından durumlarının benzer olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, alan yazında yer alan çalışmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014; Argon, İsmetoğlu ve Yılmaz, 2015; Aslan ve Kesik, 2018). Buna rağmen bu araştırma sonucunda mesleki kıdem değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin Değişime Direnç ve Fikir Önderliği alt boyutundan aldıkları puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığı, Deneyime Açıklık alt boyutu açısından ise anlamlı bir farklılığın söz konusu olmadığı ortaya çıkmıştır. Mesleki kıdemi yüksek olan öğretmenlerin, mesleğe yeni başlayan öğretmenlere göre bireysel yenilikçilik özelliklerinin daha üst düzeyde olduğu bulunmuştur. Mesleki kıdem ve bireysel yenilikçilik özelliklerinin incelendiği birçok çalışmada da (Aslan, Kesik ve Elma; Demirtaş, 2012; Kayasandık, 2017) benzer bir şekilde kıdemli öğretmenlerin yenilikçilik özellikleri bakımından daha üst düzeylerde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte Rogers (2003) bireysel yenilikçilik özellikleri bakımından araştırma bulgularının aksine genç öğretmenlerin kıdemli öğretmenlere göre daha yenilikçi olduğunu söylemektedir (akt; Aslan ve Kesik, 2018).

Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye yönelik tutum puanlarının Öğrenmeye Yönelik Çaba alt boyutu için orta; Öğrenmeyi Önemseme alt boyutu için yüksek ve Öğrenmeden Kaçınma alt boyutları için düşük düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin öğrenmeye yönelik tutum puanlarının ölçeğin tüm alt boyutlarında cinsiyet değişkeni bakımından benzer olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonucun aksine başka bir araştırmada öğrenmeye yönelik tutum bakımından cinsiyetin anlamlı bir fark oluşturduğu ve bu farkın kadınların lehine olduğu belirlenmiştir (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014). Eğitim fakültesi mezunlarının diğer fakülte mezunlarına göre öğrenmeye yönelik tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmış ve Adıgüzel, Batur

ve Ekşili (2014) de benzer bir şekilde mezun olunan okulun öğrenmeye yönelik tutum bakımından anlamlı bir farka neden olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin, öğrenmeye yönelik çabaları anlamlı bir biçimde etkilediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça öğrenmeye yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Demirel ve Ünişen'e (2018) göre öğretmenlerin mesleki kıdemlerinde yaşanacak değişimlerin, öğrenmeye ilişkin tutumlar üzerindeki etkisi gözardı edilmemelidir. Alan yazında, mesleki kıdem öğrenme, öğrenci ve okul gibi eğitimin temel bileşenlerini etkilediğine dair birçok çalışmaya rastlanmakta; özellikle mesleki kıdem artışına bağlı olarak eğitimin bu bileşenlerine ilişkin öğretmen tutumlarında artış eğilimi olduğu görülmektedir (Çınkır ve Çetin, 2010; Kaya, 2017; Korkmaz, 2009). Bu durumun öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin artmasıyla, bilgi ve deneyimlerinde meydana gelen artışla açıklanabileceği düşünülmektedir.

Son olarak sınıf öğretmenlerinin her iki ölçekten elde ettikleri tutum puanları arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yani öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyleri arttıkça öğrenmeye yönelik tutum düzeylerinin de arttığı söylenebilir. Bu sonuç, alan yazın araştırmalarıyla da desteklenmektedir (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014; Çetin, 2020; Demiralay, Bayır ve Gelibolu, 2016; Kaya ve Göçen, 2014).

Sonuç

Öğretmenlerin yenilikçi yaklaşımları benimsemesinin ve öğrenmeye yönelik olumlu tutumlara sahip olmasının, gelecek nesillerin yetiştirilmesindeki önemli rolü ortadadır. Bu doğrultuda öğretmenlerin yeniliğe, öğrenmeye, değişime ve dönüşüme ilişkin algılarını olumlu yönde etkileyebilecek programlar düzenlenebilir, meslektaş ilişkileri bağlamında kıdemli öğretmenler ve mesleğe yeni başlayan öğretmenler arasında deneyim alışverişini artıracak faaliyetlere yer verilebilir. Öğretmenlerin değişime hazır olma, değişimi yönetebilme, yenilikleri benimseme özellikleri geliştirilmeli; öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahip olmaları desteklenmelidir. Bunun için öğretmen ilgi ve ihtiyaçlarından hareketle uygun eğitsel ortamlar oluşturulabilir. Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik ve öğrenmeye yönelik tutum düzeylerini nicel araştırmaya yöntemlerinden yararlanarak ölçekler üzerinden analiz eden bu araştırmaya ek olarak araştırmacılar, nitel araştırma desenlerini kullanarak gözlem ve görüşme yöntemleriyle daha derin verilere ulaşabilirler.

Kaynakça

- Adıgüzel, O., Batur, H. Z. ve Ekşili, N. (2014). Kuşakların değişen yüzü ve y kuşağı ile ortaya çıkan yeni çalışma tarzı: mobil yakalılar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 165-182.
- Akça, F. ve Şakar, Z. (2017). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi. Ö. Demirel ve S. Dinçer, (Ed.), *Küreselleşen Dünya'da eğitim içinde* (451-462). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Akçöltekin, A. (2017). Lise öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik algıları ile eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 23-37.
- Alanoğlu, M. (2020). Öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek düzeyleri ile öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişki. *SDU International Journal of Educational Studies*, 7(2), 305-319.
Doi: 10.33710/sduijes.753571
- Argon, T., İsmetoğlu, M. ve Çelik-Yılmaz, D. (2015). Branş öğretmenlerinin teknolojik eğitim yeterlilikleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 319-333.
- Aslan, H. ve Kesik, F. (2018). Lise öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik özelliklerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2215-2228.
- Aslan, H., Kesik, F. ve Elma, C. (2018). The opinions of teachers about the innovation level of their schools. *Journal of Education and Training Studies*, 6(6), 134-146.
- Aulawi, H., Sudirman, I., Suryadi, K. ve Govindaraju, V. (2009). Knowledge sharing behavior, antecedent and their impact on the individual innovation capability. *Journal of Applied Sciences Research*, 5(12), 2238-2246.
- Bahadır, F. (2021). Eğitim fakültesi öğrencilerinin başarı yönelimleri ve e-öğrenmeye yönelik tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 10(19), 62-73.
- Bitkin, A. (2012). *Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2015). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çetin, A. (2020). Öğretmenlerin bireysel yenilikçilikleriyle öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 1-20.
- Çinkır, Ş. ve Çetin, S. K. (2010). Öğretmenlerin okullarda mesleki çalışma ilişkileri hakkındaki görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 353-371.
- Çoklar, A. N. ve Özbek, A. (2017). Analyzing of relationship between teachers' individual innovativeness levels and their tpack self-efficacies. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 427-440.
Doi: 10.14687/jhs.v14 i1.4413
- Demiralay, R., Bayır, E. A. ve Gelibolu, M. F. (2016). Öğrencilerin bireysel yenilikçilik özellikleri ile çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşlukları ilişkisinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 161-168.

- Demirel, N. ve Ünişen, A. (2018). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 997-1013.
- Demirtaş, H. (2012). Primary schools' openness to change. *Elementary Education Online*, 11(1), 18-34.
- Gündüz, Ş. (2020). Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik ile dijital yerlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim, Erken görünüm*.
- Gürbüztürk, O., Demir, O., Karadağ, M. ve Demir, M. (2015). Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish Turkic*, 10(11), 787-810.
- İncik, E. Y. ve Yelken, T. Y. (2011, Ekim). İlköğretim öğretmen adaylarının yenilikçilik düzeyleri: Mersin Üniversitesi örneği. I. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'nde sunulan bildiri, Eskişehir.
- Kara, A. (2010). Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 49-62.
- Kaya, A. ve Göçen, A. (2014). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri ile öğrenmeye ilişkin tutum düzeyleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(204), 135-154.
- Kaya, B. (2017). Sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum düzeyi ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kayasandık, A. E. (2017). Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik ve değişime hazır olmalarının algılanan örgütsel destek ile ilişkisi: Samsun'da bir çalışma. *The Journal of Academic Social Science*, 5(54), 511-527.
Doi: 10.16992/ASOS.12792
- Kılıç, H. (2015). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Denizli ili örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kılıç, H. ve Ayyaz Tuncel, Z. (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 25-37.
- Kılıçer, K. (2011). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri. (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Korkmaz, G. (2009). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul yaşam kalitesini algılama düzeyleri ve mesleki tutumlarının incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Korucu, A. ve Olpak, Y. (2015). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 109-127.
- Kösterelioğlu, M. ve Demir, F. (2014). Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyinin öğretmen liderliğine etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 26, 247-256.
- Olpak, Y. Z., Arıcan, M., ve Baltacı, S. (2018). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımlarının ve bireysel yenilikçilik özelliklerinin akran öğretimine yönelik memnuniyetlerine etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 525-551.

- Özbek, A. (2014). *Öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerinin TPAB yeterlikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Özgür, Ö., Orhan, D., Dönmez, P. ve Kurt, A. A. (2015). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri ve teknoloji tutum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 65-76.
- Özden, M. (2008). An investigation of some factors affecting attitudes toward chemistry in university education. *Essays in Education, Özel sayı*(24), 90-99.
- Özgür, H. (2013). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 409-420.
- Rogers, E. M. (2002). Diffusion of preventive innovations. *Addictive Behaviors*, 27, 989-993.
- Saraç, M. (2019). *Öğretmenlerin yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Sarı, İ. ve Kartal, F. (2018). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının teknoloji kullanımına yönelik tutumlarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 1673-1689.
- Shavinina, L.V. ve Seeratan, K. L (2003). On the nature of individual innovation. Larisa V. Shavinina, (Ed.), *The internaional handbook on innovation* içinde (31-43). UK: Kidlington, Oxford.
- Şentürk, Ş., Uçar, H. T, Gümüş, İ. ve Diksoy, İ. (2021), The relationship between individual innovativeness and techno-pedagogical levels of school administrators and teachers. *Education Quarterly Reviews*, 4(1), 556-570. ISSN 2621-5799.
Doi: 10.31014/aior.1993.04.02.266
- Tan-Şişman, G. ve Gençkaya, Ş. (2021). Matematik tarihinin öğrenme-öğretme sürecinde kullanılmasına yönelik ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(230), 359-384.
Doi: 10.37669/milliegitim.869635
- Uyandıran, A. ve Tarım, K. (2021). Öğretmenlerin ve üniversite öğrencilerinin e-öğrenmeye yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 5(2), 41-64.
- Xu, Z. ve Chen, H. (2010). Research and practice on basic composition and cultivation pattern of college students' innovative ability. *International Education Studies*, 3, 51-55.
- Yapıcı, İ. Ü. (2016). Biyoloji öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Research in Education and Teachings*, 5(4),1-6.
- Yavuz Konokman, G., Yokuş, G. ve Yanpar Yelken, T. (2016). The effect of designing innovative material on the elementary school pre-service teachers' innovativeness. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 857-878.
- Yenice, N. ve Alpak Tunç, G. (2019). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(2), 753-765.

- Yılmaz-Öztürk, Z. ve Summak, M. (2016). İlköğretim okulu öğretmenlerinin bireysel yenilikçiliklerinin incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2 (1), 844-853.
Doi: 10.14486/IJSCS158
- Yorulmaz, A., Çokçalışkan, H. ve Çelik, Ö. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının matematiksel düşünceleri ile bireysel yenilikçilikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 304-317.
- Zgheib, G. ve Dabbagh, N. (2013). Exploring perceptions of faculty and students' use of social media in higher education. M. Simonson (Ed.), *19th Annual Sloan Consortium-International Conference on Online Learning* içinde 292-303. Nova Southeastern University, North Miami Beach, Florida.